

Spojené prohlášení a výzva

**premiérovi a vládě ČR,
Senátu Parlamentu ČR,
Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR,
Bezpečnostní radě státu vlády ČR.**

**Na vědomí:
prezidentovi ČR
Dále pak:
Evropské komisi
Evropské agentuře pro chemické látky (ECHA)**

Vážený pane premiére, vážení členové vlády České republiky, vážený pane předsedo Senátu Parlamentu ČR, vážený pane předsedo Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, vážení členové Bezpečnostní rady státu,

v uplynulých letech se objevily informace o **plánovaném úplném zákazu střeliva s olověným jádrem a rybářských olůvek**. Tato iniciativa plyne z Evropské komise, která pověřila agenturu ECHA (Evropská agentura pro chemické látky) shromažďováním informací stran rizik a dopadů zákazu olověného střeliva a rybářských olůvek, toto vše s cílem obojí v nadcházející době zakázat. Ve své následné zprávě pak ECHA doporučila zavedení dalších, zpřísnujících opatření pro regulaci používání olova s tím, že dotčené způsoby používání olova (olověné střelivo, rybářská olůvka) představují riziko pro životní prostředí a zdraví občanů. Podotýkáme, že četné závěry agentury ECHA jsou **nekvalitní, jsou neobjektivní, nerelevantní a patně tendenčně, cíleně zavádějící** – založené na předpokladech vytržených z kontextu, u jistých závěrů agentury ECHA dokonce přímo absentují výzkumy a zdrojová data nebo uvedené zdroje nelze ověřit. **Věnujte, prosím, pozornost příloze č. 1 tohoto prohlášení, která dokládá naprosto přehnané obavy z olova.** Již v současnosti v EU platí omezení pro lov olověným střelivem – v ČR již 7 let například platí zákaz lovu vodních ptáků olověnými broky na mokřadech. ECHA ovšem doporučuje olovo zakázat zcela. Je nezpochybnitelné, že **neexistuje adekvátní náhrada** olova jak ve střelách, tak v rybářském olůvku. Případný zákaz olova, a tedy jeho nahrazení neadekvátním prvkem bude mít **velice negativní dopady** – například menší ranivost střely (tím podstatně větší utrpení zvěře), zvýšení opotřebení zbraní, zvýšení nebezpečnosti pro lovce (například mnohem výraznější tendence se odrážet u případné střely s ocelovým jádrem). **Zdůrazňujeme dále, že proti zákazu olova se vyslovilo konkrétně již více než 81 000 českých občanů, včetně pana prezidenta, pana premiéra, předsedy PS PČR a dalších čelných politiků či přímo ústavních činitelů, kteří signovali Novou petici 2018** (<https://ligalibe.files.wordpress.com/2018/08/nova-petice-2018.pdf>). Podstatné a velice závažné je rovněž to, že při zákazu olověných střel by došlo **k zásadnímu ohrožení jak výcviku, tak obranyschopnosti bezpečnostních složek našeho státu. Proto, ze všech výše uvedených důvodů:**

My, představitelé:

LIGY LIBE, z. s., zastřešující na **303 000** držitelů zbrojních průkazů v ČR a na **200 000** petentů obou petic proti odzbrojení,

ČESKÉHO RYBÁŘSKÉHO SVAZU, z. s., sdružujícího na **240 000** členů,

MORAVSKÉHO RYBÁŘSKÉHO SVAZU, z. s., sdružujícího na **74 000** členů,

ČESKOMORAVSKÉ MYSLIVECKÉ JEDNOTY, z. s., sdružující na **62 000** členů,

SVAZU VOJÁKŮ V ZÁLOZE ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.,

ČESKÉHO STŘELECKÉHO SVAZU, z. s.,

BRNĚNSKÉHO MĚSTSKÉHO STŘELECKÉHO SBORU,

SVAZU DŮSTOJNÍKŮ A PRAPORČÍKŮ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, o. s., (tento svaz je již stoletým občanským sdružením s profesním vztahem k ozbrojeným silám ČR, organizací s celostátní působností a je členem Evropské konfederace bývalých bojovníků se sídlem v Paříži podporované Evropskou unií a také členem Gaminské iniciativy – mezinárodního společenství středoevropských vojenských svazů Německa, Rakouska, Švýcarska, Itálie, Česka, Slovenska, Maďarska, Chorvatska, Slovinska a Polska),

celkem tedy představitelé více než tři čtvrtě milionu českých občanů a voličů,

naléhavě vyzýváme vládu České republiky a zejména dotčená ministerstva a ministry a veškeré ostatní organizace shora uvedené, jimž je tato spojená výzva přímo určena, k budoucímu a především včasnému jednání, které zamezí a bude zcela eliminovat pokusy Evropské komise, potažmo agentury ECHA, o naprostý zákaz olova v olovených střelách a rybářském olůvku. Vítáme iniciativu Evropské komise v oblasti ochrany zdraví a přírody a respektujeme, že v jejím zájmu může být nutné lidské chování v přírodě regulovat. Avšak jakákoli regulace musí být opodstatněná a přiměřená. Je třeba, aby byly jasně pojmenovány a prokázány její důvody, potřebnost a pozitivní i negativní dopady. Je nepravděpodobné, i když teoreticky možné, že by zákaz oloveného střeliva mohl mírně zlepšit zdraví lidí. Zato je však prakticky a fyzikálně jisté, že velmi zhorší bezpečnost střelby kvůli nežádoucím odrazům náhražek olova, **a bude pak docházet k mnoha zraněním i úmrtím.** Je teoreticky možné, že by zákaz oloveného střeliva a rybářských olůvek mohl mírně prospívat zdraví vodních ptáků. Zato je však v podstatě jisté, že náhražky na bázi železa, zinku a mědi **budou mít negativní dopad nejen na ptáky, ale i vodní živočichy.**

Je zjevné, a jsme o tom přesvědčeni, že chystané zákazy olova nemohou být efektivní, kvalitní, a tedy respektované, pokud vznikly pouze na základě teoretických dat, bez zohlednění praktických dat, bez dostatečné celospolečenské diskuse odborné i široké veřejnosti, bez znalosti bezpečnostních, ekonomických a ostatních dopadů. **Žádáme, ať se dotčení zástupci ministerstev účastní jednání o tomto tématu jak v Evropské komisi, tak v agentuře ECHA a ať jsou aktivně hájena práva českých občanů a voličů uvedených ve shora citovaných svazech a organizacích. Žádáme, ať zákonodárci České republiky nepřipustí implementaci jakýchkoli zákonů či jiných právních úprav, jež by ještě více zpřísnily či zcela zakázaly užívání olova v olovených střelách a rybářském olůvku. Důrazně odmítáme, aby toto tendenční a cílené, nejjednodušší a nejpohodlnější řešení, tj. úplný zákaz olova, tzn. řešení postavené na mylných závěrech agentury ECHA **postihlo téměř jeden milion českých občanů a voličů, jejichž práva a zájmy hájíme.**** Jsme kdykoliv připraveni poskytnout jakékoli další informace, studie, účastnit se konzultací, diskusí.

V Praze dne 13. 1. 2019

Mgr. Pavel Černý, pplk. v. v., v. r.
prezident LIGY LIBE, z. s.

Bc. Carla Cizova, MBA, v. r.
viceprezidenti LIGY LIBE, z. s.

Jaroslav Pekařík, v. r.

Ing. Bohumil Straka, Ph.D., v. r.

Toto spojené prohlášení předáváme za veškeré zde zmíněné organizace, a tím za **více než tři čtvrtě milionu občanů a voličů ČR** v nich sdružených. Konkrétně se jedná o tyto organizace:

LIGA LIBE, z. s., reprezentující na **303 000** držitelů zbrojních průkazů a na **200 000** petentů obou petic proti odzbrojení

ČESKÝ RYBÁŘSKÝ SVAZ, z. s., sdružující na **240 000** členů

MORAVSKÝ RYBÁŘSKÝ SVAZ, z. s., sdružující na **74 000** členů

ČESKOMORAVSKÁ MYSLIVECKÁ JEDNOTA, z. s., sdružující na **62 000** členů

ČESKÝ STŘELECKÝ SVAZ, z. s.

SVAZ VOJÁKŮ V ZÁLOZE ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.

SVAZ DŮSTOJNÍKŮ A PRAPORČÍKŮ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, o. s.

BRNĚNSKÝ MĚSTSKÝ STŘELECKÝ SBOR

1798

BMSS

Přílohy:

- 1) Základní mýty o nahraditelnosti olova ve střelách palných a vzduchových střelných zbraní
- 2) Olovo v rybářství
- 3) Originál olověné kule z bitvy u Slavkova, která se udála dne 2. prosince roku 1805. Prokazuje stav olova poté, co bylo 213 let v zemi, za působení kyselých dešťů, hnojiv a dalších agresivních látek. Na kuli je dokonce vidět i nálietek – tedy vtok z kokily a ostrá stopa po odstřihnutí nálitku kleštěmi. Je tedy vyloučeno, že by se olovo „rozpouštělo do přírody“, když má nálietek ještě po 213 letech i ostré hrany. Lze zde také vidět „oxidační krustu“, kterou se olovo tzv. zapouzdří. Při případných pochybách o stáří či původu střel dodáme bez prodlev spektrální analýzu kovu s vědeckou garancí.

Příloha č. 1: ZÁKLADNÍ MÝTY O NAHRADITELNOSTI OLOVA VE STŘELÁCH PALNÝCH A VZDUCHOVÝCH STŘELNÝCH ZBRANÍ

- Panika ze zbytečného šíření olova do přírody je neopodstatněná, protože olovo není uměle vyrobená chemická sloučenina, ale jde o přírodní prvek, který se vyskytuje naprosto běžně a hojně v zemské kůře v miliardách tun v rudách a horninách. Čistě jen přítomnost olova tedy neznamená toxické působení olova na jeho okolí.
- V lovecké praxi způsobí náhražkové neolověné střely zvýšení počtu nehod a vážných zranění odrazem na principu „nerízené střely“. Zvěř při zásahu neolověnou střelou více a déle trpí, jelikož nástup smrtícího účinku mají tyto střely vždy pomalejší.
- Mimo mokřady se olovo ze střel do okolního prostředí zcela jistě neuvolňuje, což dokazují archeologické nálezy olověných střel starých až 600 let, které bývají pokryty pevnou oxidační vrstvou, nevykazují ztrátu původní výrobní hmotnosti a jsou rozměrově i tvarově zachovalé ve stejné podobě jako v okamžiku, kdy po výstřelu zůstaly na bojišti. Podle archeologů patří olověné artefakty k vůbec nejlépe zachovaným kovovým předmětům. Logicky to znamená, že se olovo ani za staletí „nerozpouští“. Dokazují to např. kykladské olověné plastiky staré přes 4000 let a u nás nálezy olověných křížků a lunic z doby Velké Moravy, na nichž se detailně dochovala i jemná reliéfní výzdoba. Dobře zachované olověné střely se nacházejí také na bojištích husitských válek.
- Pro naprostou většinu střel palných zbraní neexistuje za olovo vlastnostmi plnohodnotná, a už vůbec ne cenově srovnatelná náhrada jiným kovem a např. pro historické zbraně a jejich repliky je olovo zcela nenahraditelné.
- Za zcela nepravdivé musíme označit tvrzení ECHA, že náklady na nahrazení olova „budou pro jednotlivé lovce nízké“, což si lze snadno ověřit u všech výrobců střeliva.
- V rámci plošného zákazu olova je nutné počítat také s extrémními investicemi do konstrukčně odlišných dopadišť, lapačů, do záchytných ploch a do nových terčových systémů, a to na každé schválené střeľnici.
- Ve střelách moderních palných zbraní, kromě střel monolitických speciálních, způsobí nahrazení olova výrazné zhoršení balistických a konstrukčních vlastností nábojů. Všechny ostatní běžně dostupné kovy (kromě zlata) jsou zpravidla vždy výrazně tvrdší a lehčí než olovo.
- Lehčí a tvrdší náhražkové kovy pro střely, zejména ocelové broky pro brokovnice, podstatně více opotřebovávají hlavně a mají ve všech případech vždy menší účinný dostřel.
- Často používaný argument ve prospěch ocelových broků, že se jejich nižší ranivost dá kompenzovat zkrácením lovecké vzdálenosti – čili střelbou na zvěř z menší vzdálenosti, je v naprosté většině loveckých příležitostí a situací absurdní a v praxi jde o nerealizovatelné řešení. Jen málokdy je totiž možné si vybírat, kdy na zvěř vystřelit, protože zvěř je svými instinkty přirozeně vedena k co největšímu odstupu od možného nebezpečí a k co nejrychlejšímu opuštění ohroženého prostoru.
- Střely pro kulové náboje ze slitin mědi a zinku mají výrazně vyšší pravděpodobnost odrazu nebo závažné změny směru, a to při nárazu na jakýkoliv typ překážky, než měkké střely olověné a z hlediska lovecké ranivosti nedosahují vlastností střel olověných.
- Na téma bezpečnosti a ranivosti neolověných střel vzniklo zejména v Německu několik „vědeckých“ studií, které náhražkové neolověné střely obhajují. Jejich obsah je však natolik účelový a jasně odporuje dlouholetým zkušenostem z praxe, ale také fyzikálním zákonům, že byly s velkou pravděpodobností „vyrobeny“ tzv. na objednávku.
- Na závěr je důležité říci, že plošný zákaz olova je vyháněním „malého čerta, kterého staletí známe, velkým ďáblem, jehož neznáme vůbec“. Některé negativní důsledky používání náhražek olova se projeví

hned (úrazy od odražených střel), jiné třeba až za několik desítek let. Za zákazem olova ve střelách stojí pouze módní ekologický populismus a tento zákaz není reálně podložen žádnými prokazatelnými fakty nebo přímo škodami na zdraví. Chápat lze pouze omezení olova na mokřadech, kde se může olovo vodnímu ptactvu dostat do trávicího traktu a tam teprve může být toxické. Jinak je tento zákaz jako prostředek ochrany přírody a zdraví úplně absurdní, zejména v porovnání s tím, jak po vstupu do EU extrémně klesly stavy tzv. drobné zvěře a jak v ČR citelně klesla biodiverzita druhů vlivem masové aplikace zemědělské chemie a nevhodných způsobů obdělávání polí.

Příloha č. 2: OLOVO V RYBÁŘSTVÍ

Olovo a jeho slitiny se používají také v rybářství. Vysoké hustoty olova se využívá pro odhazování nástrahy na velké vzdálenosti, případně pro udržení nástrahy ve zvolené hloubce s ohledem na rychlost proudění vody. Olověná zátěž je prostředkem a pevnou součástí udice. Uváznutí zátěže pod hladinou samozřejmě nelze vyloučit, ale nikdy nejde o záměr. Uváznutí znamená pro rybáře ztrátu finanční i časovou.

V České republice není známo zvýšení obsahu olova ve svalovině ryb v souvislosti s výkonem rybářského práva. Lokálně byla prokázána pouze zvýšená zátěž olovem v sedimentech dna v souvislosti s chemickým průmyslem či lodní dopravou, kde olovo tvoří podstatnou část nátěrů lodí.

Aby přesto nedocházelo ke kontaminaci vodního prostředí, již dnes rybáři používají zátěže z alternativních materiálů. U olověných zátěží se v současnosti často aplikuje povrchové potahování – olověné jádro je obaleno plastem nebo je pogumováno, případně ošetřeno nalitím za horka do forem z mosazi či oceli. S vodním prostředím tak dále nekomunikuje. Tam, kde neexistují požadavky na plasticitu zátěže, lze použít další druhy kovů, jako jsou měď, mosaz nebo wolfram.

V případech, kdy je třeba zachovat plasticitu zátěže (drobné vyvažovací zátěže – broky při lovu na plavanou), však olovo nahradit nelze. Na tom se shodují rybáři i EFTTA (Evropské sdružení výrobců a prodejců rybářských potřeb).

Většina alternativních zátěží i střeliva představuje jen jinou formu negativního vlivu na životní prostředí. Měď je toxická pro vodní bezobratlé, zinek vysoce toxický pro ryby plůdek. Je lehčí a tvrdší než olovo, rychle oxiduje na povrchu, ve vodě je tak nápadný.

Dalšími nevýhodami alternativ jsou špatná opracovatelnost a vysoká cena. Například wolfram má velkou hustotu, na druhé straně je extrémně teplotně stabilní (nedá se odlévat), spéká se ve formě prášku až za použití extrémně vysokých teplot. Jeho světové zásoby jsou omezené, a proto je velmi drahý. Není plastický, praská, a nelze jej tedy použít jako náhradu v případě vyvažovacích zátěží – broků.